Verslag op hoofdlijnen

Driehoeksgesprek Westervoort - Duiven

Datum: 17 februari 2025, 09:30 uur

Onderwerp: verbinding en afstemming Doesburg, Westervoort, Zevenaar en Duiven

Doelstelling: "*te inventariseren hoe de colleges en gemeenteraden 'in de wedstrijd' zitten en te verkennen welke werkvormen passend zijn om de verbinding tot stand te brengen*".

Aanwezig namens Westervoort:
Burgemeester Arend van Hout
Gemeentesecretaris Maureen Sluiter
Griffier Marte Smits-Jansen

Aanwezig namens Duiven:
Burgemeester Huub Hieltjes
Griffier Wouter Bosch
Gemeentesecretaris Anton van der Gaag

Huub Hieltjes heet de vertegenwoordigers van de gemeente Westervoort welkom. Hij schetst de historie en aanleiding en geeft een toelichting op de aanleiding voor het gesprek. Hij wijst op de motie die op 21 januari jl. unaniem is aangenomen door de gemeenteraad van Duiven.

<u>De raad van Westervoort</u>
De raad heeft al (unaniem) een standpunt ingenomen. Een bestuurlijke fusie is noodzakelijk. De inzet is te komen tot een Liemerse gemeente.
Dit is de uitkomst van een jarenlang proces geweest dat begonnen is bij het onder preventief toezicht stellen van de gemeente Westervoort door de Provincie (eind 2020). In opdracht van de Provincie is een onderzoek gedaan naar de bestuurskracht van Westervoort. Er is veel gedaan om te onderzoeken of zelfstandigheid kon worden gehandhaafd en onder welke voorwaarden. Deze onderzoeken zijn gedaan door BMC en later door Partners en Pröpers.
Inmiddels is de conclusie raadsbreed dat zelfstandigheid op de lange termijn niet kan worden volgehouden. Westervoort is nu zowel financieel als bestuurlijk sterk genoeg en wil graag vanuit die positie stappen naar de toekomst zetten. De wens is daar voor de komende gemeenteraadsverkiezingen besluiten over te nemen. Focus van de gemeenteraad is op de voorkeursvariant van een Liemerse gemeente.
De gemeenteraad heeft nog niet gesproken over andere herindelingsvarianten als zou blijken dat één Liemerse gemeente van vier gemeenten niet haalbaar is door keuzes van een of meer andere gemeenten.
Door het uitspreken van de intentie om de bestuurlijke zelfstandigheid op te heffen heeft de raad van Westervoort een eerste stap willen zetten. Ze realiseert zich goed dat ze voor een vervolg afhankelijk is van de processen die door andere gemeentes op hun eigen manier en tijd gezet worden. Het gaf de raad van Westervoort inzicht dat er na een principebesluit nog twee beslismomenten zijn (herindelingsontwerp en herindelingsbesluit). Dus na een principebesluit volgen nog meerdere onderzoeken, o.a. financieel.
Het heeft de voorkeur de verdere onderzoeken gezamenlijk te doen met de gemeentes die ook de intentie hebben voor een Liemerse gemeente te willen gaan. Westervoort zou het liefst voor de

zomer opdracht geven aan de colleges om een herindelingsontwerp op te stellen. Het is daarvoor gewenst dat andere gemeenten ook voortvarend zo'n principebesluit nemen.
Participatie met inwoners volgt in de visie van de gemeenteraad van Westervoort in de fase na het principebesluit. Deze participatie is gericht op het "hoe" en niet het "of". O.a. komt aan de orde wat inwoners belangrijk vinden qua voorzieningen en voor hun gemeenschap.

De raad van Duiven
Wouter Bosch ligt toe dat in de gemeenteraad van Duiven het hele spectrum qua visie op bestuurlijke samenwerking aanwezig is. Voor één fractie kan de Liemerse gemeente niet snel genoeg komen; voor een andere fractie heeft zelfstandigheid de voorkeur. Voor alle andere fracties geldt qua standpunt alles wat hier tussenin zit. Vooralsnog blijven voor de gemeenteraad van Duiven vier scenario's in beeld 1. optimalisatie 1Stroom, 2. ontvlechting 1Stroom, 3. samen met Westervoort en 4. de Liemerse gemeente. Blijkens de motie staat de raad open voor verbinding en afstemming met de drie andere gemeenten. Wel heeft de raad (behoudens één fractie) echt de tijd nodig om dit stapje voor stapje te doen. De raad heeft op 28 januari een informele avond gehouden waarin nog levende vragen zijn beantwoord door onderzoeker Dirk Louter. Verder wacht de raad (de verslagen van) de driehoeksgesprekken en de actualisatie van het onderzoek van de provincie af. Nadat deze beschikbaar komen, zal de raad ze opiniërend bespreken (april/mei 2025). Niet uitgesloten is echter dat al eerder een motie vreemd wordt ingediend/aangenomen die al iets meer richting geeft.

Het college van Westervoort
Burgemeester heeft begin 2024 de collega's in de Liemers bezocht en met hen een verkennend gesprek gevoerd over de mogelijkheid om tot één Liemerse gemeente te komen. Daaropvolgend hebben de vier burgemeesters met elkaar dit toekomstscenario verder besproken. Er werd vastgesteld dat betrokken gemeenten al op diverse taakvelden met elkaar samenwerken en ook gezamenlijk deel uitmaken van meerdere gemeenschappelijke regelingen. Daar waar het "laaghangend fruit" betrof lag verdere samenwerking dan ook in de rede. Ook werd geconstateerd dat hoewel op termijn één Liemerse gemeente vanuit bestuurlijk perspectief als voorstelbaar werd gezien, de gedachtewisseling in de meeste gemeenteraden in de Liemers hierover nog een aanvang moest nemen. De burgemeester heeft in één op eén gesprekken met de verschillende raadsfracties in Westervoort gesondeerd welke opties men zelf als realistisch zag en aansluitend heeft het college genoemd intentiebesluit voorgesteld en heeft de raad vervolgens hiertoe besloten. Dit vanuit de gedachte dat het beter is om vanuit een stevige positie een keuze te maken en niet te wachten tot het moment waarop die keuzevrijheid er niet meer is. Daarmee werd een duidelijke stap naar voren gezet vanzelfsprekend met begrip en respect voor de positie van de andere Liemerse partners, die eveneens als zelfstandige gemeenten hierin nog tot een afweging dienden te komen. Het college beseft ten volle "that it takes four to tango", maar heeft zich hierbij laten leiden door de gedachte dat één van de partners toch als eerste een stap op de dansvloer diende te zetten.

Het college van Duiven
Het college heeft tot op heden geen voorkeurs uitgesproken. Wel is uitgesproken dat het scenario van een bestuurlijk én ambtelijk zelfstandig Duiven het minst kansrijk is. Een belangrijk argument is de conclusie uit de eindrapportage van Dirk Louter en Rijnconsult dat deze variant leidt tot een afname van het oplossend en strategisch vermogen, een kleinere regionale positie en een toename van onze kwetsbaarheid als gemeente.
Het college ziet zeker de potentie van versterking van de regionale samenwerking in de Liemers. Ook onderkent het college dat een afwachtende houding gevolgen kan hebben voor de keuzes die andere Liemerse gemeenten maken. Het niet of te laat kiezen van een richting voor de toekomst van Duiven is op zichzelf ook al een keuze. Het college is daarom verheugd dat de gemeenteraad de suggestie heeft overgenomen om het gesprek aan te gaan met de andere Liemerse gemeenteraden.

Het college vindt verder dat de eindrapportage van Dirk Louter en Rijnconsult – samen met de informatie die is gedeeld tijdens een informele avond op 28 januari - voldoende houvast biedt om een rangorde aan te brengen in de mate van toekomstbestendigheid van de verschillende scenario's.

Nu de gemeenteraad aan de andere colleges in de Liemers vraagt hoe zij "in de wedstrijd" zitten, wil het college zelf ook haar eigen standpunt nader formuleren. Dat zal mogelijk eind februari of begin maart openbaar worden.

Verbinding/werkvorm
Wouter Bosch vraagt welke (werk)vorm voor verbinding tussen de gemeenteraden het beste is. Dit is verbinding op gevoel en op onderzoek/inhoud.
Een raadsconferentie "Wat heeft een Liemers gemeente wel/niet te brengen?" Een gesprek tussen raads- en collegeleden over de kansen en bedreigingen? Griffiers bijeen roepen? Wat is de beste timing? April 2025 zou volgens Doesburg het beste passen voor een bijeenkomst tussen de vier gemeenteraden. Dan zou bijvoorbeeld het onderzoek van de provincie als basis kunnen dienen voor een open gesprek.

Zevenaar wil gezamenlijk gesprek (met andere gemeenten) over rapportage (drie of vier weken na publicatie van het rapport, … gelegenheid om et eerst lokaal te bespreken). Met bijvoorbeeld met aanbevelingen over een vervolg door Stan van de Laar. De provincie organiseert een presentatie voor de vier raden.

Westervoort: misschien ook een bijeenkomst zonder zware verdieping op het onderwerp. Iets vrijblijvends/gezamenlijks.

Daarnaast zouden de verschillende fracties van de landelijke en lokale partijen elkaar nu al kunnen opzoeken om verbinding te realiseren.

Vervolg
Het conceptverslag wordt ter goedkeuring / aanvulling aangeboden.
De drie verslagen worden straks samen in één handeling openbaar gemaakt.

Afsluiting
Huub Hieltjes bedankt de gasten voor het open gesprek. Dit wordt zeer gewaardeerd.